

Torben Bechmann Jensen

Metode og indhold!

Igennem de seneste år synes der indenfor såvel forskning som praksis at have udviklet sig et absolut stigende fokus på metodologiske diskussioner og anvendelse af metoder i al almindelighed. Hvor det for 10 til 15 år siden var svært at få lov at medtage metodekapitler eller beskrivelser, som var mere detaljerede har der efterhånden indsneget sig en stigende interesse i at finde ud af hvordan ting skal eller kan udføres eller hvordan man opnår viden om dette eller hint.

På den ene side kan den fornyede interesse for Hvordan-spørgsmål kun hilses velkommen. Det er naturligvis en vigtig forudsætning for at gennemføre både arbejde i praksis og forskningsarbejde, at man gør sig klart hvad det er man gør brug af – teoretisk og metodisk, hvordan arbejdes der mhp. at forfølge de programsatte mål og hvordan går man frem når bestræbelsen er at finde (ny eller anderledes) viden om et fænomen eller emne.

Interessen har bevirket, at metodebøger pludseligt er begyndt at optræde på bestsellerlister hos forskellige forlag og også i Nordiske Udkast har vi i den seneste årgang nydt godt af, at metodologiske overvejelser synes at være "Hot stuff".

På den anden side, så synes der parallelt i f.eks. erhvervsliv, men også i ledelsen af

f.eks. universiteterne at have indsneget sig en voksende interesse, om ikke i metode, så i styringsteknologier og styringsrationaler¹. Ofte kan man rundt omkring på universiteterne føle sig hensat til noget der minder om enevældets tid – med den nye topstyring af såkaldt professionel ledelse, der ser ud til at vokse uhæmmet i omfang. Der skiftes uafledigt mailsystemer, servere og tekstbehandlingsprogrammer ligesom struktureringen af arbejdet skifter fra uge til uge. Man kunne håbe at disse skift skete i bestræbelsen på at forbedre arbejdet, forskningen, undervisningen osv., men får alligevel nemt den tanke, at udskiftningerne og forandringerne mere gennemføres for at "dokumentere" at der sker netop forandringer og fornyelser. Som sådan er der sandsynligvis et højere rationale bag, men det fortaber sig i det fjerne, hvori dette rationale består. Gennemføres de nye tilstande mhp. en reel forbedring af indholdet eller er der snarere tale om en strategi, der i stadig

¹ New Management, LEAN, Appreciative Inquiry (AI) osv. er navne og betegnelser for hele "metode" eller programpakker, som trækkes ned over hovedet på ansatte og medarbejdere på stadigt flere arbejdspladser – selvom det er vanskeligt at se hvordan en metode, som kan bruges til at styre arbejdet hos Toyotas industrirobotter kan omplantes til en vidensproduktion, som den f.eks. finder sted på universitet.

højere grad går netop styringens og måske kontrollens ærinde?

Det store spørgsmål og det som man for alvor kan tvivle på er, om den ene side af den fornyede metode – eller redskabs interesse – faktisk matcher det indhold, som redskaberne eller metoderne sættes ind overfor og som sådan virker det ikke som om man har lært voldsomt meget af hele positivismestriden og metodede-batten, som den fandt sted op igennem 1970'erne og 80'erne, for hvor og hvordan præsenteres genstandsadækvatheden?

I de sidste numre af Nordiske Udkast har forskningsfrihed, sammenlignende forskning og en hel del af de igangværende forandringer været sat til debat – en debat som også findes i presse og medier i højere og højere grad. Debatten virker nødvendig i og med, at udviklingen bliver stadig mere påtrængende og uheldsvanger for f.eks. indholdet i universitært regi.

I nærværende nummer af Nordiske Udkast præsenteres i alt 5 bidrag.

Aletha Camille Bertelsen beskæftiger sig i artiklen “Dokumentanalyser af Diversitet hos Novo Nordisk med erhvervslivets brug af begrebet diversity eller på dansk mangfoldighed. Mangfoldighed præsenteres som et plusord på linie med f.eks. rummelighed eller plads til forskellighed og multikulturalitet afhængig af kontekst. På den ene side ønskes mangfoldighed af ledelsen hos Novo Nordisk (som eksempel), på den anden side viser dette ønske sig indholdsmæssigt at kunne diskuteres ud fra det, som er det metodologiske afsæt i Bertelsens artikel, nemlig en konstruktionistisk-interaktionistisk dokumentanalyse af Novo Nordisk’ “diversity-strategi” og dernæst en aktør-netværksteoretisk analyse af “diversity” på Novo Nordisk’ intranet.

De gode hensigter eller ønsket om hvordan integration af mennesker med f.eks. forskellig

etnisk oprindelse skal foregå spiller en stor rolle i den næste artikel: “Fostran til svenskhet”, som Magnus Dahlstedt har skrevet. Artiklen handler om hvordan tjenestemænd og skoleansatte i et multietnisk område af Stockholm taler om skolens samarbejde med forældre. Gennem analyse af de præsenterede argumentationslinjer, som ved første øjekast ser ud til at handle om forældrenes relation til skolen, argumenteres for, at talen om forældresamarbejdet mere synes at pege på en forståelse af familien som årsag til en række samfundsmæssige problemer.

Udover disse to artikler indeholder Nordiske Udkast 3 Ph.d.-forsvar. Alle handler de om børn, men med forskelligt fokus og indenfor forskellige kontekstuelle sammenhænge.

Det første er Dorte Kousholts “Familieliv fra et børneperspektiv – fællesskaber i børns liv”. Kousholts artikel giver et teoretisk perspektiv på familien som social praksis, belyst ud fra børnenes liv. I artiklen analyseres familiens praksis ud fra konflikter og dilemmaer i børns og forældres samarbejde om at få en hverdag til at fungere.

Den anden artikel bærer titlen “Børneliv på døgninstitution. Socialpædagogik på tværs af børns livssammenhænge. Artiklen er skrevet af Ida Schwartz. Schwartz søger dels at forholde sig kritisk til de dominerende problemforståelser om børn på døgninstitutioner og dels til, gennem udforskning af forståelsesmåder, der undgår at personliggøre børnene og deres forældres problemer, at bidrage til en praksisudvikling.

Den sidste artikel, som er et omskrevet Ph.d.-forsvar er Irene Højlundts: “Gennem flere labyrinter”, der omhandler effektevaluering og kvalitetsudvikling af det døgninstitutionelle miljøterapeutiske behandlingsarbejde af børn med psykosociale problemstillinger.